

Curriculum validation of intercultural competencies of student teachers at Farhangian University

Shahram shabazi: PhD Student, Department of Curriculum planning, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Jahanbakhsh Rahmani*: Faculty member, Department of Educational Science, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Mostafa Ghadri: Faculty member, Department of Curriculum Planning, Allameh Tabatabaibai University, Tehran, Iran.

Reza Esmaeili: Faculty member, Department of Communication Sciences, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Abstract

Introduction: The purpose of the research is to validate the curriculum of intercultural competencies of student teachers in Farhangian University.

Method: The current research is based on the application purpose, the method of descriptive-correlation data collection, and is specifically based on structural equation modeling (SEM). The current research is based on the application purpose, the method of descriptive-correlation data collection, and is specifically based on structural equation modeling (SEM). The statistical population of the study included 700 teachers in Lorestan province. According to Morgan's table, 248 people were selected as the research sample. Using a questionnaire in the form of 19 data were collected in this study. Research hypotheses were tested using smart.PLS software.

Findings: The results showed that 19 categories of intercultural psychological effects in education, creating a positive attitude towards other cultures, paying attention to intercultural education, paying attention to intercultural subcultures, recognizing cultural differences, and teachers' knowledge of the subject Intercultural, communication skills, mental communication skills, behavioral communication skills, the role of intercultural communication and interaction, the role of upstream intercultural documents, the role of intercultural in class tensions, the role of governance in between Cultural, the role of religion in intercultural, the role of school as a link between cultures, the role of teacher in intercultural, the role of intercultural education system, view of intercultural society, coordination in mental and behavioral skills, in the model of relationships Are meaningful.

Conclusion: By applying the curriculum of intercultural competencies of student teachers in Farhangian University, it is possible to help improve the strengths and skills of student teachers in the subject areas.

Keywords: curriculum, intercultural competencies, curriculum validation.

***Corresponding author:** Faculty member, Department of Educational Science, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Email: Jahanrah@yahoo.com

Curriculum validation of intercultural competencies of student teachers at Farhangian University

Introduction: The phenomenon of globalization has changed the cultural relations of nations. The negative effects of the linguistic, political and cultural dominance of Western societies on the societies of the third world and developing countries have caused these countries to try more and more to preserve their linguistic and cultural diversity, the presence and life of different ethnicities such as Persians, Turks, Kurds, Baluchs, Turkmens, Arabs and Lers next to each other and speaking in Persian, Turkish, Kurdish, Leri, Turkmen, Arabic, Balochi, Talshi, Tati, Lakhi, Armenian languages and the presence of different dialects in some of their languages. It is another manifestation of the diversity of ethnicities and cultures in Iran today. Iranian society is a multicultural society. In today's era, due to extensive physical and virtual interactions of people and cultures and the disappearance of traditional contractual boundaries, unavoidable links between people and cultures have been created. The presence of cultures next to each other and their intersection has increased the possibility of creating challenges and tensions between people and cultures. Therefore, it is necessary to predict and work in accordance with the closeness of cultures, to create understanding and interaction between them in order to have a peaceful coexistence and to resolve possible misunderstandings. For this reason, intercultural competences are essential as one of the basic skills of teachers to solve these problems and conflicts that arise for people. Therefore, in the education system, the demand for paying attention to these skills is increasing day by day. These skills should be considered as one of the types of knowledge of teachers in Farhangian University, and the necessary training with the approach of transformation in the cognitive, emotional and the behavior of teachers should be considered in order to develop their professional competences. In today's era, due to the extensive physical and virtual interactions of people and cultures and the disappearance of traditional contractual boundaries, inevitable links have emerged between people and cultures. It has increased cultures. For this reason, a suitable mechanism is needed to bring cultures closer and create understanding and interaction between them in the direction of coexistence. Cultural education is one of the right ways to face today's changing world. Cultural diversity is considered one of the basic characteristics of today's world and an effective factor in interpersonal interactions and social construction. Historically, Iranian society has also had a multi-ethnic-cultural, linguistic and religious structure. The existence of different social classes increases this complexity. Various studies in the country have highlighted the need to pay attention to the issue of cultural diversity and ethnic diversity. The aim of the research was to validate the curriculum of intercultural competencies of student teachers in Farhangian University. The results of the research showed 19 categories of intercultural psychological effect in education and training, creating a positive attitude towards other cultures, attention of education and culture to interculturality, attention to subcultures in interculturality, recognition of differences between cultures, teachers' knowledge of the subject Intercultural, skill in creating communication, mental skills in creating communication, behavioral skills in creating communication, the role of communication and interaction in intercultural, the role of upstream documents in intercultural, the role of intercultural in class tensions, the role of governance in relation to cultural, the role of religion in interculturality, the role of school as a link between cultures, the role of the teacher in interculturality, the role of the education system in interculturality, looking at society in interculturality, coordination in mental and behavioral skills, in the model with relationships are significant.

Materials and methods: The current research is based on the application purpose, the method of descriptive-correlation data collection, and is specifically based on structural equation modeling (SEM). The statistical population of the research included 700 teachers of Lorestan province.

According to Morgan's table, 248 people have been selected as the research sample. By using a questionnaire in the form of 19 categories of intercultural psychological effect in education and training, creating a positive attitude towards other cultures, attention of education and culture to interculturality, attention to subcultures in interculturality, recognition of differences between cultures, recognition of teachers Regarding the intercultural issue, skills in creating communication, mental skills in creating communication, behavioral skills in creating communication, the role of communication and interaction in interculturality, the role of upper-level documents in interculturality, the role of interculturality in class tensions, the role of governance Regarding interculturality, the role of religion in interculturality, the role of the school as a link between cultures, the role of the teacher in interculturality, the role of the education system in interculturality, looking at society in an intercultural way, coordination in mental and behavioral skills, using has been Using smart.pls software, the relationship between the variables has been tested.

Results and discussion: The results of the research showed 19 categories of intercultural psychological effect in education and training, creating a positive attitude towards other cultures, attention of education and culture to interculturality, attention to subcultures in interculturality, recognition of differences between cultures, teachers' knowledge of the subject Intercultural, skill in creating communication, mental skills in creating communication, behavioral skills in creating communication, the role of communication and interaction in intercultural, the role of upstream documents in intercultural, the role of intercultural in class tensions, the role of governance in relation to cultural, the role of religion in interculturality, the role of school as a link between cultures, the role of the teacher in interculturality, the role of the education system in interculturality, looking at society in interculturality, coordination in mental and behavioral skills, in the model with relationships are significant.

Conclusion: By applying the curriculum of intercultural competencies of student teachers in Farhangian University, it is possible to help improve the strengths and skills of student teachers in the subject areas.

Keywords: curriculum, intercultural competencies, curriculum validation.

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال سیزدهم، ویژه‌نامه ۱۴۰۱

اعتبارسنجی برنامه درسی صلاحیت‌های بین‌فرهنگی دانشجو-معلمان در دانشگاه فرهنگیان

شهرام شهبازی: دانشجوی دکتری گروه برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.
جهانبخش رحمانی*: عضو هیئت علمی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.
مصطفی قادری: عضو هیئت علمی، گروه برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.
رضا اسماعیلی: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت برنامه‌ریزی فرهنگی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

چکیده

هدف: هدف تحقیق اعتبارسنجی برنامه درسی صلاحیت‌های بین‌فرهنگی دانشجو-معلمان در دانشگاه فرهنگیان است.

روش کار: تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی، از نظر نحوه گردآوری داده‌ها توصیفی - همبستگی و به طور مشخص مبتنی بر مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) است. جامعه آماری تحقیق شامل ۷۰۰ نفر از معلمان استان لرستان بوده‌اند. بر اساس جدول مورگان، تعداد ۲۴۸ نفر به عنوان نمونه‌ی پژوهش انتخاب شده‌اند. با استفاده پرسشنامه‌ای در قالب ۱۹ داده‌ها در این تحقیق جمع‌آوری شده است. فرضیه‌های تحقیق با استفاده از نرم افزار smart.PLS مورد آزمون قرار گرفت.

نتایج: نتایج تحقیق نشان داد ۱۹ مقوله اثر روانی بین‌فرهنگی در تعلیم و تربیت، ایجاد نگرش مثبت به فرهنگ‌ها دیگر، توجه آموزش و پرورش به بین‌فرهنگی، توجه به خرده فرهنگ‌ها در بین‌فرهنگی، شناخت تفاوت فرهنگ‌ها، شناخت معلمان نسبت به موضوع بین‌فرهنگی، مهارت در ایجاد ارتباط، مهارت‌های ذهنی در ایجاد ارتباط، مهارت‌های رفتاری در ایجاد ارتباط، نقش ارتباط و تعامل در بین‌فرهنگی، نقش اسناد بالادستی در بین‌فرهنگی، نقش بین‌فرهنگی در تنش‌های کلاسی، نقش حاکمیت در خصوص بین‌فرهنگی، نقش دین در بین‌فرهنگی، نقش مدرسه به عنوان رابط فرهنگ‌های، نقش معلم در بین‌فرهنگی، نقش نظام تعلیم و تربیت در بین‌فرهنگی، نگاه به جامعه به بین‌فرهنگی، هماهنگی در مهارت‌های ذهنی و رفتاری، در مدل دارای روابط معناداری هستند.

نتیجه‌گیری: با به کارگیری برنامه درسی صلاحیت‌های بین‌فرهنگی دانشجو-معلمان در دانشگاه فرهنگیان می‌توان به بهبود نقاط قوت و مهارت‌های دانشجو-معلمان در حوزه‌های درسی کمک نمود.

واژگان کلیدی: برنامه درسی، صلاحیت‌های بین‌فرهنگی، اعتبارسنجی برنامه درسی.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیئت علمی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

Email:

Jahanrah@yahoo.com

مقدمه

چندین روند مهم در اواخر قرن بیستم وجود دارد که جهان را به یک روستای جهانی تبدیل کرده است، از جمله توسعه تکنولوژی، جهانی شدن اقتصاد ... توسعه چند فرهنگی... که برای بهتر زندگی کردن در این دنیا افراد باید مهارت‌های ارتباطی بین فرهنگی خود را توسعه دهند (چن و استاروستا ۲۰۰۸). توسعه اولیه مهارت‌های بین فرهنگی (ICC) پس از جنگ جهانی دوم رخ داد و نیاز به توسعه روابط تجاری همکاری بین المللی را افزایش داد. همچنین منجر شد کشورهای غربی به دنبال گسترش سرمایه گذاری و کسب و کار خود در خارج از کشور بروند. این تقاضای رو به رشد زمینه را برای توسعه آموزش های جدی و تحقیق در مورد مفهوم صلاحیت های بین فرهنگی فراهم آورد (اسپترز و چانگون ۲۰۰۹؛ ماتيو ۲۰۱۷). مفهوم ICC در برخی رشته ها مانند ارتباطات، انسان شناسی، روانشناسی، زبان شناسی و آموزش و پرورش مورد استفاده قرار گرفته است. در نتیجه چندین دیدگاه‌درباره چگونگی درک ICC وجود دارد. صلاحیت بین فرهنگی علاوه بر این عمیقاً ریشه در سنت های نظری و تاریخی دارد. ارتباط بین فرهنگی در مسیر توسعه خود در اتحاد با زمینه های ارتباطات بین المللی به توسعه و تکامل رسید (راجرز و هارت، ۲۰۰۲) و به تدریج خود را با تاکید بر جنبه های چهره به چهره بین فردی و ارتباط میان گروهی بین مردم از فرهنگ های مختلف و تاکید بر دسته های اجتماعی غیر از ملیت و قومیت خود توسعه داد (میکی و همکاران ۲۰۱۴).

از این رو برخی، صلاحیت بین فرهنگی را فقط ارتباطات مستقیم چهره به چهره بین افراد یا افراد با زمینه های فرهنگی متفاوت تعریف می کنند (یون ۱۹۹۸). تعاملات میان افراد با زمینه های مختلف فرهنگی پیش نیازش توانایی های یاد گرفته، مهارت ها و دانش هایی است که افراد از آن استفاده می کنند و به کار می برند. شایستگی فرهنگی، توانایی کارکردن به طور موثر در فرهنگ ها، تفکر و عمل مناسب است، و برقراری

ارتباط و کار با افراد دارای زمینه های فرهنگی مختلف - در خانه و یا در خارج از کشور. شایستگی بین فرهنگی یک دارایی ارزشمند در جهان به طور فزاینده جهانی است که در آن ما احتمال بیشتری برای ارتباط با افراد مختلف از فرهنگ ها و کشورهای مختلف داریم که با ارزش ها، باورها و تجربیات مختلف شکل گرفته اند (لانگ و همکاران ۲۰۱۴).

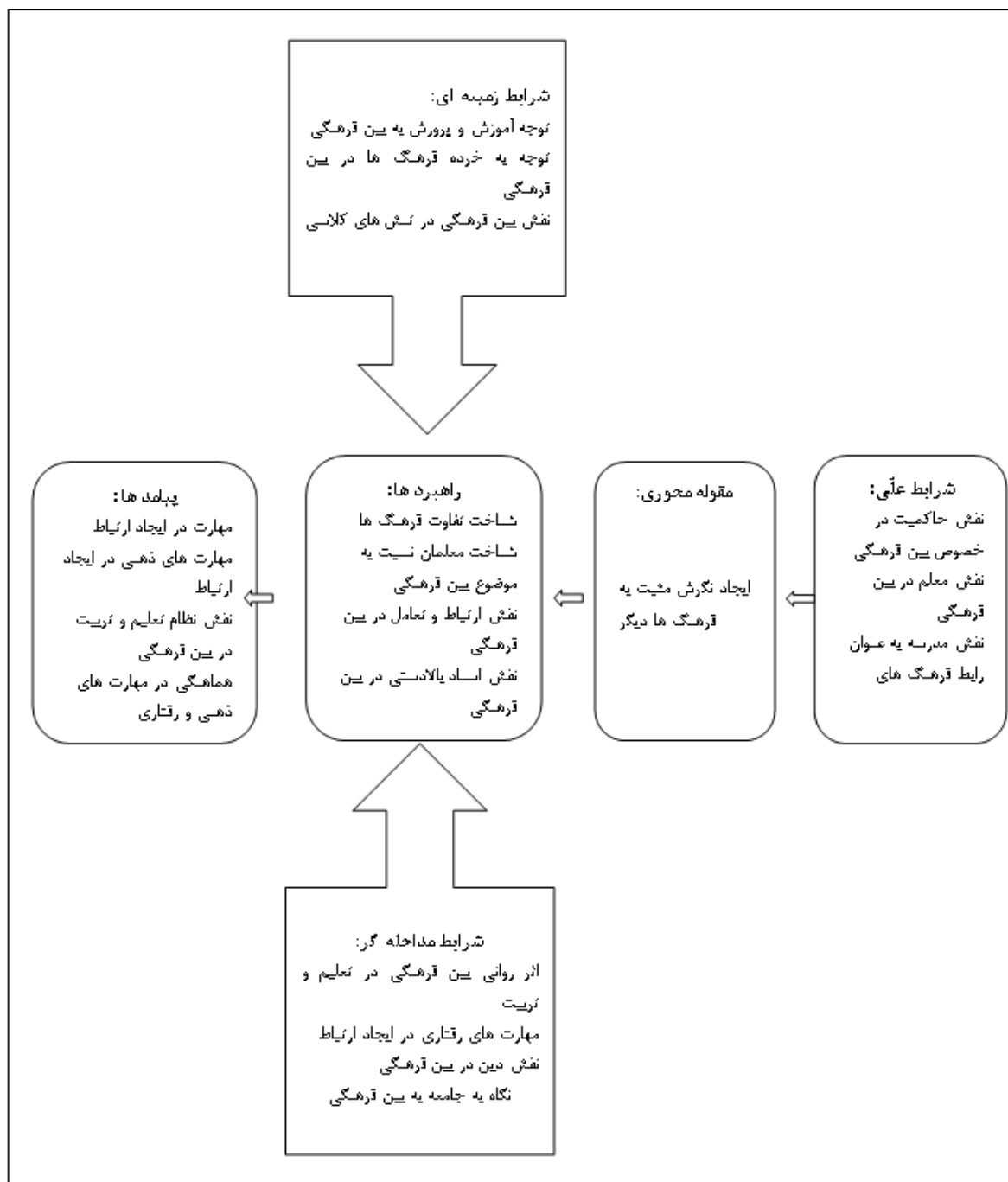
ارتباط بین فرهنگی یا ارتباط بین مردم از فرهنگ‌های مختلف به قدمت تاریخ است. امروزه با تبدیل شدن دنیا به یک جامعه جهانی، تعاملات بین فرهنگی به یک فرآیند طبیعی و یک ضرورت تبدیل شده‌است. ارتباط با مردم فرهنگ‌های مختلف یک فعالیت رایج در کلاس درس، در محل کار، در بهداشت و درمان یا سیاست است. اصطلاح ارتباط بین فرهنگی به طیف گسترده‌ای از موضوعات ارتباطی اشاره دارد. که در درون یک سازمان، بین افراد با زمینه‌های مختلف مذهبی، اجتماعی، قومی و آموزشی شکل می‌گیرد. هر یک از این افراد مجموعه منحصر به فردی از تجربیات و ارزش‌ها را به محل کار می‌آورند، که مشخصه فرهنگی است که در آن بزرگ شده‌اند و در حال حاضر مشغول به کار هستند. جهانی شدن، افزایش مهاجرت، توسعه سیستم‌های حمل و نقل، پیشرفت فن‌آوری‌های اطلاعات، اشتغال بین‌المللی، مطالعه برنامه‌های تبادل، اقتصادهای وابسته، سفر خارجی، اتحاد سیاسی و تهدیدات صلح جهانی مردم فرهنگ‌ها و مذاهب مختلف را با نظم و فوریت بی‌سابقه‌ای گرد هم می‌آورد (لاری و همکاران ۲۰۱۷). توسعه اولیه مهارت‌های بین فرهنگی (ICC) پس از جنگ جهانی دوم رخ داد چرا که کشورهای غربی به دنبال گسترش سرمایه گذاری و کسب و کار خود در خارج از کشور بودند و جنگ سرد نیاز به توسعه روابط تجاری و همکاری بین المللی را افزایش داد. این امر منجر به گسترش برنامه های مانند سپاه صلح شد که در آن آموزش هایی برای کار در فرهنگ هایی متفاوت ارائه می شد (اسپرتزبرگ و چانون ۲۰۰۹؛ ماتویو، ۲۰۱۷). این تقاضای رو به رشد برای توسعه آموزش های

بین فرهنگی نقش مدرسه به عنوان رابط فرهنگ های، می تواند از شرایط علی باشد. مقوله محوری، همان پدیده اصلی مورد نظر این پژوهش یعنی ایجاد نگرش مثبت به فرهنگ ها دیگر است که اساس و محور فرایندی است که تمام مقوله های اصلی دیگر به آن ربط داده شده اند.

حضور فرهنگ ها در کنار یکدیگر و تلاقی آنها، احتمال ایجاد چالش و تنش بین افراد و فرهنگ ها را افزایش داده است. بدین جهت پیش بینی ساز و کار مناسب به منظور نزدیکی فرهنگ ها، ایجاد تفاهم و تعامل میان آنها در جهت همزیستی مسالمت آمیز و رفع سوءتفاهم های احتمالی ضروری است. از این جهت صلاحیت ها یا شایستگی های بین فرهنگی به عنوان یکی از مهارت های اساسی معلمان برای حل این مسائل و منازعاتی که برای افراد بوجود می آید، امری ضروریست. از این رو در نظام آموزش و پرورش تقاضا برای توجه به این مهارت ها هر روز بیشتر می شود. این مهارت ها باید به عنوان یکی از انواع دانش معلمان در دانشگاه فرهنگیان نیز مورد توجه قرار گیرد و آموزش های لازم با رویکرد تحول در حوزه ی شناختی، عاطفی و رفتاری معلمان جهت گسترش شایستگی های حرفه ای آنان در نظر گرفته شود. بنابراین با توجه خلأ های پژوهشی در رابطه با اعتبارسنجی برنامه درسی صلاحیت های بین فرهنگی و همچنین با توجه به مطالب ارائه شده، اهمیت و ضرورت پژوهشی در رابطه با اعتبارسنجی برنامه درسی صلاحیت های بین فرهنگی مشهود است. لذا هدف از پژوهش حاضر، اعتبارسنجی برنامه درسی صلاحیت های بین فرهنگی دانشجو معلمان در دانشگاه فرهنگیان بود.

جدید بین فرهنگی رویکرد دولتها و جوامع علمی و اجتماعی را تحریک کرد تا در خصوص این مفهوم را تحقیق شود. انجمن روانشناسی آمریکا (APA) به طور سیستماتیک و پیوسته در سالهای دهه ۱۹۷۰ تواناییهای چند فرهنگی را دنبال کرد. بر اساس این توصیه ها، آموزش چند فرهنگی می بایست در آموزش روانشناسی در دانشگاه ها دنبال می شد. این توصیه ها منجر به تدوین اصول اساسی در مورد صلاحیت های چند فرهنگی و آموزش چند فرهنگی شد. در نهایت و بر اساس تحقیقات صورت گرفته توسط سو (۱۹۸۲)، مدلی به نام "صلاحیت مشاوره بین فرهنگی" منتشر شد که بیشترین تأثیر را در ایجاد مدل های صلاحیت بین فرهنگی ایفا کرد. این شایستگی ها در ۱۱ مولفه و سه بخش باور یا نگرش، دانش و مهارت تعریف شدند. در سال ۱۹۹۸، همان محقق تعداد صلاحیت ها را به ۳۴ مولفه افزایش داد. بر این اساس بسیاری از تعاریف صلاحیت بین فرهنگی تا به امروز با بهره وری در ارتباط بین فرهنگ ها پیوند دارند.

از خبرگان خواسته شد که در مورد فرایند تدوین مدل و مدل نهایی نظرات خود را ارائه دهند که بیشتر آن ها مدل را تأیید کردند و بعضی از آن ها نظرات اصلاحی نیز داشتند که در فرایندی رفت و برگشتی اصلاحات اعمال شد و نظر نهایی خبره گرفته شد. برای یکپارچه سازی و ارائه مدل مناسب جهت برنامه درسی صلاحیت های بین فرهنگی دانشجو معلمان، پس از شناسایی مقوله محوری و ربط دادن سایر مقوله ها در قالب پارادایم نظام مند نظریه سازی داده بنیاد، الگوی طراحی شده پالایشو مدل نهایی پژوهش ارائه شد. نتایج بدست آمده، نشان داد نقش حاکمیت در خصوص بین فرهنگی نقش معلم در

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

Figure 1. Conceptual model of research

مواد و روش‌ها

تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی، از نظر نحوه گردآوری داده‌ها توصیفی - همبستگی و مبتنی بر مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) است. جامعه آماری تحقیق شامل ۷۰۰ نفر از معلمان استان لرستان بوده‌اند. بر اساس جدول مورگان، تعداد ۲۴۸ نفر به عنوان

نمونه‌ی پژوهش انتخاب شده‌اند. با استفاده پرسشنامه‌ی در قالب ۱۹ مقوله اثر روانی بین فرهنگی در تعلیم و تربیت، ایجاد نگرش مثبت به فرهنگ‌ها دیگر، توجه آموزش و پرورش به بین فرهنگی، توجه به خرده فرهنگ‌ها در بین فرهنگی، شناخت تفاوت فرهنگ‌ها، شناخت معلمان نسبت به موضوع بین فرهنگی، مهارت در ایجاد

می باشند بار عاملی مشاهده شده در تمامی موارد مقداری بزرگ تر ۰/۵ دارد که نشان می دهد همبستگی مناسبی بین متغیرهای قابل مشاهده با متغیرهای پنهان مربوط به خود، وجود دارد و همچنین بر اساس نتایج مدل اندازه گیری، مقدار بوت استرپینگ (آماره t) در تمامی موارد از مقدار بحرانی ۱/۹۶ بزرگ تر است که نشان می دهد همبستگی بین متغیرهای قابل مشاهده با متغیرهای پنهان مربوط به خود معنادار است، بنابراین می توان نتیجه گرفت هر متغیر مکنون به درستی توسط متغیرهای آشکار خود مورد سنجش قرار گرفته است و با عنایت به یافته های حاصل از این مقیاس می توان به آزمون فرضیه های پژوهش پرداخت.

سپس، پایایی متغیرهای تحقیق توسط شاخصهای آلفای کرونباخ با میزان استاندارد بالای ۰/۷ (کرونباخ، ۱۹۵۱) و پایایی ترکیبی (CR) با میزان استاندارد بالای ۰/۷ و میانگین واریانس توسعه یافته (AVE) با میزان استاندارد بالای ۰/۵ (فونزل و لاکر، ۱۹۸۱) با استفاده از نرم افزار Smart-PLS بررسی شد. در جدول (۱) می توان مشاهده کرد متغیرهای تحقیق از پایایی و روایی همگرا برخوردار می باشند.

ارتباط، مهارت های ذهنی در ایجاد ارتباط، مهارت های رفتاری در ایجاد ارتباط، نقش ارتباط و تعامل در بین فرهنگی، نقش اسناد بالادستی در بین فرهنگی، نقش بین فرهنگی در تنش های کلاسی، نقش حاکمیت در خصوص بین فرهنگی، نقش دین در بین فرهنگی، نقش مدرسه به عنوان رابط فرهنگ های، نقش معلم در بین فرهنگی، نقش نظام تعلیم و تربیت در بین فرهنگی، نگاه به جامعه به بین فرهنگی، هماهنگی در مهارت های ذهنی و رفتاری، استفاده شده است. با استفاده از نرم افزار smart.pls روابط بین متغیرها بررسی شد.

از آنجایی که از پرسشنامه استاندارد برای سنجش متغیرها استفاده شده، ابتدا، شاخصهای مورد نظر ترجمه و سپس، با مراجعه به نخبگان اصلاحات لازم صورت گرفت. قدرت رابطه بین عامل (متغیر پنهان) و متغیر قابل مشاهده به وسیله بار عاملی نشان داده می شود. بار عاملی مقداری بین صفر و یک است. اگر بار عاملی کمتر از ۰/۳ باشد رابطه ضعیف در نظر گرفته شده و از آن صرف نظر می شود. بار عاملی بین ۰/۳ تا ۰/۶ قابل قبول است و اگر بزرگ تر از ۰/۶ باشد خیلی مطلوب است (آلبینا، ۲۰۱۸). در جدول (۱) می توان مشاهده کرد تمامی بارهای عاملی متغیرها مقداری بیشتر از ۰/۵ را دارا

جدول ۱. پایایی و روایی همگرای متغیرهای مدل تحقیق

Table 1. Convergent reliability and validity of research model variables

متغیرها	AVE	آلفای کرونباخ	CR
توجه آموزش و پرورش به بین فرهنگی	۰/۵۸۷	۰/۸۵۹	۰/۸۹۵
اثر روانی بین فرهنگی در تعلیم و تربیت	۰/۶۶۱	۰/۸۲۵	۰/۸۸۵
نقش اسناد بالادستی در بین فرهنگی	۰/۵۵۰	۰/۷۸۶	۰/۸۵۶
نقش دین در بین فرهنگی	۰/۸۰۴	۰/۹۱۵	۰/۹۴۲
مهارت در ایجاد ارتباط	۰/۶۴۷	۰/۸۵۷	۰/۹۰۰
ایجاد نگرش مثبت به فرهنگ های دیگر	۰/۵۸۶	۰/۹۲۷	۰/۸۷۰
نقش ارتباط و تعامل در بین فرهنگی	۰/۴۹۵	۰/۸۲۴	۰/۸۷۰
نقش حاکمیت در خصوص بین فرهنگی	۰/۵۲۴	۰/۸۱۳	۰/۸۶۶
هماهنگی در مهارت های ذهنی و رفتاری	۰/۵۱۳	۰/۸۷۷	۰/۹۰۳
توجه به خرده فرهنگ ها در بین فرهنگی	۰/۷۸۱	۰/۹۰۵	۰/۹۳۴
نقش مدرسه به عنوان رابط فرهنگ های	۰/۵۵۶	۰/۸۳۴	۰/۸۸۰
مهارت های رفتاری در ایجاد ارتباط	۰/۶۰۴	۰/۸۲۳	۰/۸۸۱
مهارت های ذهنی در ایجاد ارتباط	۰/۶۰۱	۰/۸۲۹	۰/۸۸۱

آلفای کرونباخ تمامی متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۷ بوده بنابراین از نظر پایایی تمامی متغیرها مورد تأیید است. مقدار میانگین واریانس استخراج‌شده (AVE) همواره بزرگ‌تر از ۰/۵ است بنابراین روایی همگرا نیز تأیید می‌شود. روایی واگرا (روش فورنل و لارکر): در قسمت روایی واگرا، میزان تفاوت بین شاخص‌های یک سازه با شاخص‌های سازه‌های دیگر در مدل مقایسه می‌شود. این

کار از طریق مقایسه جذر AVE هر سازه با مقادیر ضرایب همبستگی بین سازه‌ها محاسبه می‌گردد. برای این کار یک ماتریس باید تشکیل داد که مقادیر قطر اصلی ماتریس جذر ضرایب AVE هر سازه هست و مقادیر پایین و بالای قطر اصلی، ضرایب همبستگی بین هر سازه با سازه‌های دیگر است. این ماتریس در جدول شماره (۲) نشان داده شده است.

جدول ۲. ماتریس مقایسه جذر AVE و ضرایب همبستگی سازه‌ها

Table 2. Comparison matrix of AVE root and correlation coefficients of structures

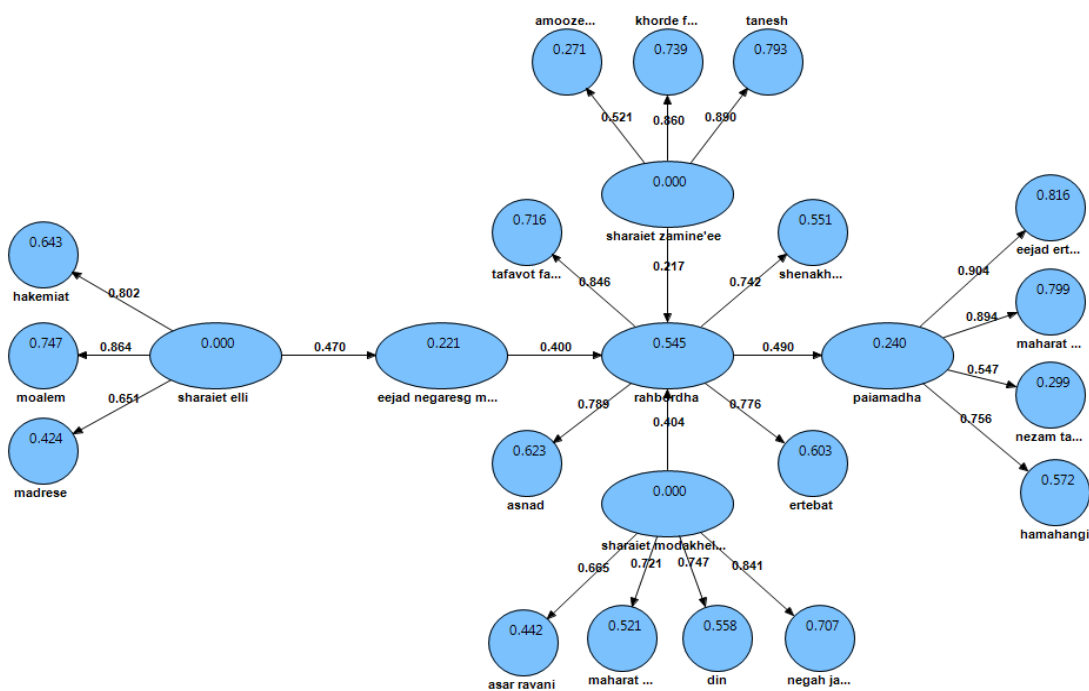
	توجه آموزش و پرورش به بین فرهنگی	اثر روانی بین فرهنگی در تعلیم و تربیت	تفشی استاد بالادستی در بین فرهنگی	تفشی دین در بین فرهنگی	مهارت در ایجاد ارتباط
توجه آموزش و پرورش به بین فرهنگی	۰/۸۹				
اثر روانی بین فرهنگی در تعلیم و تربیت	۰/۶۹	۰/۸۱			
تفشی استاد بالادستی در بین فرهنگی	۰/۶۹	۰/۶۰	۰/۶۲		
تفشی دین در بین فرهنگی	۰/۶۰	۰/۳۰	۰/۶۰	۰/۸۶	
مهارت در ایجاد ارتباط	۰/۶۱	۰/۲۷	۰/۶۱	۰/۸۶	۰/۸۰

نوع سازه	بار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
ایجاد انگیزش	۰.۱۰۴	۰.۳۲۶	۰.۰۳۷	۰.۰۴۹	۰.۰۷۶۵	۰.۰۳۲	۰.۰۳۷
تغییر در بین و تعامل در بین	۰.۲۵۶	۰.۵۲۳	۰.۰۳۲۸	۰.۰۹۲	۰.۰۲۹۱	۰.۰۷۰۳	۰.۰۳۲
حاکمیت در خصوص بین	۰.۲۱۳	۰.۴۵۱	۰.۰۵۲۱	۰.۰۶۶	۰.۰۳۴۴	۰.۰۳۷۹	۰.۰۳۲

یافته ها

رابطه متغیرهای موردبررسی در هر یک از فرضیه های تحقیق بر اساس یک ساختار علی با تکنیک حداقل مربعات جزئی PLS آزمون شده است. در مدل کلی تحقیق که در شکل (۲) ترسیم شده است مدل اندازه گیری (رابطه هریک از متغیرهای قابل مشاهده به متغیر پنهان) و مدل مسیر (روابط متغیرهای پنهان با یکدیگر) محاسبه شده است. برای سنجش معناداری روابط نیز آماره t با تکنیک بوت استرپینگ محاسبه شده است.

همان گونه که از ماتریس بالا مشخص می باشد، جذر AVE هر سازه از ضرایب همبستگی آن سازه با سازه های دیگر بیشتر شده است که این مطلب حاکی از قابل قبول بودن روایی و اگرای سازه ها است. سودمندی و آسیب نرساندن، توجه به رفاه دیگران و ارائه اطلاعات کافی درباره چگونگی پژوهش به تمامی آزمودنی های شرکت کننده، کسب رضایت نامه کتبی به منظور شرکت در پژوهش رعایت شدند. جهت رعایت اخلاق پژوهشی، کد ثبت پروپوزال ۲۲۸۲۱۲۱۲۹۷۱۰۹۸ در کمیته ی اخلاق دانشگاه ثبت شد.

شکل ۲. تکنیک حداقل مربعات جزئی مدل کلی پژوهش

Figure 2. Partial least squares technique of the general research model

معنادار است. بنابراین با اطمینان ۰/۹۵ راهبردها بر پیامدها تاثیر مثبت و معناداری دارد. شدت اثر شرایط علی بر راهبردها برابر ۰/۱۸۸ محاسبه شده است و آماره احتمال آزمون نیز ۳/۱۳۸ به دست آمده است که بزرگتر از مقدار بحرانی t در سطح خطای ۰/۵ یعنی ۱/۹۶ بوده و نشان می‌دهد تاثیر مشاهده شده معنادار است. بنابراین با اطمینان ۰/۹۵ شرایط علی بر راهبردها تاثیر مثبت و معناداری دارد. به همین ترتیب می‌توان شدت اثر هر یک از متغیرها را در مدل مورد بررسی قرار داد.

بحث و نتیجه گیری

در عصر حاضر به دلیل تعاملت گسترده فیزیکی و مجازی افراد و فرهنگها و از میان رفتن مرزهای قراردادی سنتی، پیوندهای گریزناپذیری بین افراد و فرهنگها به وجود آمده است، حضور فرهنگها در کنار یکدیگر و تلاقی آنها احتمال ایجاد چالش و تنش در میان افراد و فرهنگها را افزایش داده است. بدین جهت سازوکاری مناسب به منظور نزدیکی فرهنگها و ایجاد تفاهم و تعامل میان آنها در جهت هم زیستی ضروری به نظر می‌رسد. یکی از راههای مناسب برای رویارویی با دنیای تحولگرای امروز، آموزش فرهنگی است. تنوع فرهنگی یکی از مشخصه های اساسی جهان امروز و عاملی مؤثر در تعاملات بین فردی و ساخت اجتماعی قلمداد میشود (صادقی و همکاران ۲۰۱۰) جامعه ایرانی نیز، به لحاظ تاریخی دارای بافتی چند قومی-فرهنگی، زبانی و مذهبی بوده است (تقی لو و همکاران ۲۰۰۷). وجود اقشار و طبقات گوناگون اجتماعی این پیچیدگی را بیشتر می‌کند. مطالعات مختلفی در داخل کشور ضرورت توجه به مسأله تنوع فرهنگی و تنوع در قومها را برجسته ساخته اند (موسوی و همکاران ۱۳۹۳). نتایج پژوهش حاضر نشان داد ۱۹ مقوله اثر روانی بین فرهنگی در تعلیم و تربیت، ایجاد نگرش مثبت به فرهنگها دیگر، توجه آموزش و پرورش به بین فرهنگی،

شدت اثر شرایط علی بر مقوله محوری ایجاد نگرش مثبت به فرهنگهای دیگر برابر ۰/۴۷۰ محاسبه شده است و آماره احتمال آزمون نیز ۴/۷۱۵ به دست آمده است که بزرگتر از مقدار بحرانی t در سطح خطای ۰/۵ یعنی ۱/۹۶ بوده و نشان می‌دهد تاثیر مشاهده شده معنادار است. بنابراین با اطمینان ۰/۹۵ شرایط علی بر مقوله محوری ایجاد نگرش مثبت به فرهنگهای دیگر تاثیر مثبت و معناداری دارد.

شدت اثر مقوله محوری ایجاد نگرش مثبت به فرهنگهای دیگر بر راهبردها برابر ۰/۴۰۰ محاسبه شده است و آماره احتمال آزمون نیز ۵/۸۱۳ به دست آمده است که بزرگتر از مقدار بحرانی t در سطح خطای ۰/۵ یعنی ۱/۹۶ بوده و نشان می‌دهد تاثیر مشاهده شده معنادار است. بنابراین با اطمینان ۰/۹۵ مقوله محوری ایجاد نگرش مثبت به فرهنگهای دیگر بر راهبردها تاثیر مثبت و معناداری دارد.

شدت اثر شرایط زمینه ای بر راهبردها برابر ۰/۲۱۷ محاسبه شده است و آماره احتمال آزمون نیز ۲/۲۳۸ به دست آمده است که بزرگتر از مقدار بحرانی t در سطح خطای ۰/۵ یعنی ۱/۹۶ بوده و نشان می‌دهد تاثیر مشاهده شده معنادار است. بنابراین با اطمینان ۰/۹۵ شرایط زمینه ای بر راهبردها تاثیر مثبت و معناداری دارد. شدت اثر شرایط شرایط مداخله بر راهبردها برابر ۰/۴۰۴ محاسبه شده است و آماره احتمال آزمون نیز ۴/۴۳۲ به دست آمده است که بزرگتر از مقدار بحرانی t در سطح خطای ۰/۵ یعنی ۱/۹۶ بوده و نشان می‌دهد تاثیر مشاهده شده معنادار است. بنابراین با اطمینان ۰/۹۵ شرایط مداخله بر راهبردها تاثیر مثبت و معناداری دارد.

شدت اثر راهبردها بر پیامدها برابر ۰/۴۹۰ محاسبه شده است و آماره احتمال آزمون نیز ۶/۳۷۷ به دست آمده است که بزرگتر از مقدار بحرانی t در سطح خطای ۰/۵ یعنی ۱/۹۶ بوده و نشان می‌دهد تاثیر مشاهده شده

همکاران (۱۳۹۸) در مقایسه صلاحیت های حرفه ای معلمان در بین فارغ التحصیلان دانشگاه فرهنگیان نشان دادند که صلاحیت های حرفه ای معلمان سه گروه باهم تفاوت دارند. از نظر صلاحیت شناختی فارغ التحصیلان دانشگاه فرهنگیان وضعیت بالاتری در مقایسه با دو گروه دیگر دارند. فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم نیز تفاوت معنی داری با فارغ التحصیلان سایر دانشگاه ها دارند. از نظر صلاحیت مدیریتی تفاوت فارغ التحصیلان دانشگاه فرهنگیان با فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم معنی دار نیست، اما از فارغ التحصیلان سایر دانشگاه ها بالاتر است. در مورد صلاحیت نگرشی تفاوت بین گروه ها معنی دار نمی باشد.

سوچودلتز و همکاران (۲۰۱۸) نشان دادند باورهای خودکارآمدی مدرسان افزایش یافته است، به خصوص برای کسانی که یک فرآیند مداخله گر مربیگری را به همراه داشته اند. مشکلات رفتاری کودکان، اثر منفی بر باورهای خودکارآمدی مدرسان داشته است. تولوسا و همکاران (۲۰۱۸) نشان دادند که فرصت معلمان برای استعلام از شیوه های خود، رویکردهای این معلمان را برای تدریس زبان تغییر می دهد تا یک برنامه درسی را در خود جای دهد تا بتواند مهارت های ارتباطی بین فرهنگی دانش آموزان را در زمینه های چند زبانه توسعه دهد. نورگارد و سولهگ (۲۰۱۸) نشان دادند تنوع مدرسه به طور متوسط به صلاحیت های بین فرهنگی کمک کرد در حالی که تفاوت های مشهودی بین نمونه های ملی وجود داشت. در نهایت، مفاهیم آموزشی که در مدارس در کلاسها مورد بحث قرار می گیرند اگر در ارتباط با صلاحیت های بین فرهنگی باشند نتایج مثبتی را در این رابطه نشان خواهد داد. لیم و همکاران (۲۰۱۹) نشان دادند در توسعه شیوه های تدریس که از لحاظ فرهنگی مرتبط هستند، معلمان به خوبی به درک از روش هایی طبقه بندی قوی خارجی و چارچوب های قوی داخلی برای توسعه یادگیری رسیده اند. در راستای توسعه ای این فرهنگ، لازم است که حمایت از این برنامه ها، از کلاس

توجه به خرده فرهنگ ها در بین فرهنگی، شناخت تفاوت فرهنگ ها، شناخت معلمان نسبت به موضوع بین فرهنگی، مهارت در ایجاد ارتباط، مهارت های ذهنی در ایجاد ارتباط، مهارت های رفتاری در ایجاد ارتباط، نقش ارتباط و تعامل در بین فرهنگی، نقش اسناد بالادستی در بین فرهنگی، نقش بین فرهنگی در تنش های کلاسی، نقش حاکمیت در خصوص بین فرهنگی، نقش دین در بین فرهنگی، نقش مدرسه به عنوان رابط فرهنگ های، نقش معلم در بین فرهنگی، نقش نظام تعلیم و تربیت در بین فرهنگی، نگاه به جامعه به بین فرهنگی، هماهنگی در مهارت های ذهنی و رفتاری، در مدل دارای روابط معناداری هستند.

آلبینا و همکاران (۲۰۱۶) نشان دادند تحقیقات بین فرهنگی امکان تعیین رویکردهایی و دیدگاههایی را فراهم می کند که اثر بخشی فعالیت های حرفه ای معلمان را فراهم می کند. گولویا و همکاران (۲۰۱۶) نشان دادند ویژگی های پس زمینه مانند جنسیت مدرسان، تجربه آموزش، سطح تحصیلات (سطح ابتدایی و ثانویه) و سن، عوامل خودمؤثر بودن آنها (کارآیی در مشارکت دانشجویان، کارآمدی در استراتژی های آموزشی و اثربخشی در مدیریت کلاس درس) را تحت تاثیر قرار می دهند. بلیاس و همکاران (۲۰۱۷) نشان دادند رابطه معناداری و مثبت بین مدیریت رهبری درک شده مدیران و خودکارآمدی مدرسان در هر سه جنبه وجود دارد. همچنین، جنسیت، تجربه، وضعیت حاکمیت و آموزش رسمی، دروس کارآموزی معلمان، عوامل کلیدی هستند که تاثیر قابل توجهی بر تصورات خودکارآمدی مدرسان دارند.

عزیزی شمامی (۱۳۹۷) در بررسی صلاحیت های حرفه ای معلمان بعنوان یکی از کارکردهای رهبری آموزشی نشان داد شایستگی های ارتباطی و فکری و شایستگی های آموزشی معلمان تفاوت معناداری وجود دارد بطوریکه شایستگی های ارتباطی و فکری و آموزشی بطور معناداری بالاتر حد متوسط می باشند. واحدی و

(Ed.), Education for the intercultural experience *Yarmouth, ME: Intercultural Press*.

Chen G M. (1997). A review of the concept of intercultural sensitivity. In Paper presented at the biennial convention of Pacific and Asian Communication Association, January 1997, *Honolulu, Hawaii*

Civil M, Kahn . H. (2001). Mathematics instruction developed from a garden theme. *Teaching Children Mathematics*, Vol. 7, NO. 7, Pp. 400e405.

Cronbach L J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, Vol. 16, NO. 2, Pp. 297-334

Fornell C. Larcker D. (1981). "Structural equation models with unobservable variables and measurement error". *Journal of Marketing Research*, Vol. 18, No. 1, pp. 39-50.

Grossman D, Yuen C. (2006). Beyond the rhetoric: a study of the intercultural sensitivity of Hong Kong secondary school teachers. *Pacific-Asian Education (PAE) Journal*, Vol. 18, NO. 1, Pp.70-87

Hulland J, (1999). Use of partial least squares (PLS) in strategic Management research: A review of four recent studies. *Strategic Management Journal*, Vol. 20, NO. 2, Pp.195-204.

Kline R B. 2010. Principles and practice of structural equation modeling (3th ed). New York: Guilford Press.

Kolmogorov AN. (1933) Sulla determinazione empirica di una legge di distribuzione. *Giornale dell' Istituto Italiano degli Attuari* Vol. 4, NO. 1, Pp.83-91

Kramsch C. (1998). Language and culture. Oxford: Oxford University Press. Google Scholar

Larry A. Samovar, Richard E Porter, Edwin R, mc. Daniel, Carolyn S. Roy. (2017). *Communication between Cultures*, Cengage Learning, p. 6

Mousavi Bazaz M, Zabihi Zazoli A, Karimi Munqi H. (2014). Intercultural competence, an unknown necessity in

های درس شروع شود. بر اساس نتایج بدست آمده پیشنهاد می گردد دوره آموزشی آشنایی با شیوه های ارزشیابی چندفرهنگی و روش های تدریس چند فرهنگی برای معلمان و مدیران آموزشی برگزار گردد.

از جمله نقاط ضعف پژوهش می توان به محدود بودن جامعه آماری به دانشجو معلمان و همچنین محدودیت در انتخاب دانشجو معلمان به واسطه شرایط جغرافیایی اشاره کرد. با توجه به خلأ های پژوهشی در رابطه با موضوع و همچنین جامع و کاربردی بودن موضوع پژوهش می توان انتخاب مناسب موضوع پژوهش یعنی اعتبارسنجی برنامه درسی صلاحیت های بین فرهنگی دانشجو معلمان در دانشگاه فرهنگیانرا از جمله نقاط قوت پژوهش حاضر دانست.

References

Aronson B, Laughter, J. (2016). The theory and practice of culturally relevant education: A synthesis of research across content areas. *Review of Educational Research*, Vol. 86, NO. 1, Pp.163e206.

Aronson B, Laughter, J. (2016). The theory and practice of culturally relevant education: A synthesis of research across content areas. *Review of Educational Research*, Vol. 86, NO. 1, Pp.163e206. <https://doi.org/10.3102/0034654315582066>

Asante M K, Miike Y, Yin J. (2014). Introduction. New directions in intercultural communication research. In M. K. Asante, Y. Miike, & J. Yin (Eds.), *the global intercultural communication reader* (pp. 1-14). New York, NY: Routledge. [Google Scholar]

Azizi Shamami M. (2018), Study of teachers' professional competencies as one of the functions of educational leadership, *Third National Conference on New Approaches in Education and Research, Mahmoudabad*. [in persian].

Bennett M. (1993). Towards ethnorelativism: A developmental model of intercultural sensitivity. In R. M. Paige

- 307-318). Trier: Wissenschaftlicher Verlag.
- Spitzberg B H, Changnon G. (2009). Conceptualizing intercultural competence. In D. K. Deardorff (Ed.), *The SAGE handbook of intercultural competence* (pp. 2-52). Thousand Oaks, CA: Sage
- Suchodoletz A v, Faiza M. J, Ross A., et al.(2018). Personal and contextual factors associated with growth in preschool teachers' self-efficacy beliefs during a longitudinal professional development study, *Teaching and Teacher Education*, Vol. 75, NO. 2, Pp. 278-289
- Yuen C Y. M. (2010). Dimensions of diversity: Challenges to secondary school teachers with implications for intercultural teacher education. *Teaching and Teacher Education* Vol. 26, NO. 1, Pp.732-741. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2009.10.009>
- medical education: A review article, *Iranian Journal of Medical Education*, May 2014, Vol. 14, NO. 2, Pp.122 - 136. [In Persian].
- Neupane R. (2014), Relationship between customer Satisfaction and business Performance, *International Journal of Social Sciences and Management* Vol. 1, NO. 2, Pp.74-85
- Nunnally J. (1978). *Psychometric theory*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Sadeghi A. [Reviewing the National Curriculum of the I.R. of Iran Using a Multicultural Approach]. *Journal o f Curriculum Studies*. 2010; Vol. 5, NO. 18, Pp.190-250
- Seidlhofer B. (2007). English as a lingua franca and communities of practice. In S. Volk-Birke and J. Lippert (Eds.), *Anglistentag 2006 Halle Proceedings* (pp.